

ÜLDKORRALDUS

13. mai 2026 nr 1.2-17/164

**Põllumajandus- ja Toiduameti 3. veebruari 2026. a
üldkorralduse nr 60 kehtetuks tunnistamine ning loomatauditõrje abinõude
kehtestamine kõrge patogeensusega lindude gripi leviku piiramiseks**

Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) andis 03.02.2026 välja üldkorralduse nr 1.2-17/60 „Täiendavate loomatauditõrje abinõude kehtestamine kõrge patogeensusega lindude gripi leviku piiramiseks“ (edaspidi üldkorraldus nr 1.2-17/60), millega kehtestati riskimaandamis- ja tugevdatud bioturvalisuse meetmete rakendamine kõrge patogeensusega lindude gripi (KPLG) leviku ohu vähendamiseks. Muuhulgas keelati Eesti Vabariigi territooriumil kodulindude ja teiste tehistingimustes peetavate lindude (edaspidi „peetavad linnud“) pidamine välitingimustes, välja arvatud üldkorralduses nr 1.2-17/60 nimetatud juhtudel. Üldkorralduse nr 1.2-17/60 kohaselt rakendatakse meetmeid seni, kuni lindude rände, epidemioloogilise olukorra, viiruse aktiivsuse ning bioturvalisuse taseme hindamise tulemusena on võimalik järeldada, et KPLG leviku risk ettevõtetesse, kus peetakse kodulinde ja tehistingimustes peetavaid linde, on madal.

Määrusega (EL) 2016/429 on kehtestatud loomadele või inimestele edasikanduvate taudide ennetamise ja tõrje õigusraamistik. KPLG kuulub kõnealuses määruses esitatud mõiste [artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud] „loetellu kantud taudid“ alla ning selle suhtes kohaldatakse kõnealuses määruses taudide ennetamise ja tõrje kohta sätestatud eeskirju. Kõnealuse määruse artikli 70 lõike 1 punkti b kohaselt võtab tabandunud liikmesriigi pädev asutus, kui ta kahtlustab või kinnitab ametlikult artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi levikut metsloomadel, vajalikke taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid. Pädevaks asutuseks on veterinaarseaduse § 9 p 1 ning määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punkti 55 alusel Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA). Määruse (EL) 2016/429 artikli 70 lõikest 2 tulenevalt võtab PTA taudiennetus- ja tõrjemeetmete valikul arvesse taudiprofiili ja tabandanud metsloomi ning riski taudide edasikandumiseks loomadele ja inimestele.

2025. aasta sügiserände perioodil oli Animal Disease Information System (ADIS)¹ andmete alusel Euroopas registreeritud väga kõrge KPLG A(H5N1) esinemissagedus metslindudel, sealhulgas Eesti naaberriikides (Läti, Leedu, Soome, Rootsi jt). Samuti on viirust tuvastatud näiliselt tervetel veelindudel. Ka Eestis on 2025. aasta detsembris ja 2026. aasta esimestel kuudel tuvastatud KPLG viirusetüve H5N1 esinemist nii 40 metslinnul, ühel imetajal kui ka

¹ Kättesaadav veebiaadressil: <https://webgate.ec.europa.eu/tracesnt/adis/public/notification>.

diagnoositud 4 puhangut kodulindudel². Viimati tuvastati Eestis KPLG metslinnul 02.04.2026 ja taudipuhang kodulindudel 24.04.2026.

Pärast 02.04.2026 metslindudel lindude gripi uuringuteks võetud proovid on osutunud negatiivseks. Samuti on alates 2026. aasta aprilli algusest KPLG levimus ADISE teavituste põhjal kogu Euroopas, sealhulgas Eesti naaberriikides ja Eestis, oluliselt langenud (märtsis 2026. a 1000 metslinnul tuvastatud KPLG teavitust ja aprillis 2026. a 300 teavitust). Lindude gripi radari andmetel³ on nakkusoht kogu Eesti territooriumil madal. Mai keskpaigaks saab läbi ka valdav osa veelindude (hanede ja partide) kevadisest rändest. Seetõttu on võimalik viiruse ülekandumine rändlindudel kohalikele metslindudele ja peetavatele lindudele madal.

Võttes arvesse, et KPLG levimus Euroopas ja Eestis on oluliselt langenud, Eestis ei ole 2. aprillist alates metslindudel KPLG-d tuvastatud ning veelindude kevadine ränne on lõppemas, siis on PTA hinnangul võimalik lõpetada üldkorraldusega nr 1.2-17/60 kehtestatud lindude väljaspidamise keeld.

Kuna KPLG oht on looduses endiselt olemas ning otsene kokkupuude nakatunud metslindudega on üks peamisi viiruse leviku teid, on siiski vajalik jätkata teatud riskimaandamis- ja tugevdatud bioturvalisuse meetmete rakendamist. Lindude pidamise kohtadesse ei tohi jätkuvalt tuua looduses vabalt elavaid linde ehk metslinde. Samuti tuleb peetavatele lindudele neile ette nähtud sööta ja jooki anda kohas, kuhu metslinnud ligi ei pääse, näiteks sisetingimustes või varikatuse all, mis takistab piisavalt metslindude ligipääsu ja hoiab ära metslindude kokkupuute peetavatele lindudele mõeldud sööda ja veega.

Arvestades eeltoodut ning võttes aluseks veterinaarseaduse § 59 lg-d 1 ja 6, haldusmenetluse seaduse § 51, § 64 ja § 65 ning maaeluministri 18. augusti 2020. a määruse nr 57 „Põllumajandus- ja Toiduameti põhimäärus“ § 8 lg 1 p 15:

1. tunnistan kehtetuks PTA 03.02.2026 üldkorralduse nr 1.2-17/60 „Täiendavate loomatauditõrje abinõude kehtestamine kõrge patogeensusega lindude gripi leviku piiramiseks“;
2. kehtestan järgmised riskimaandamis- ja tugevdatud bioturvalisuse meetmed KPLG leviku ohu vähendamiseks:
 - a. lindude pidamise kohtadesse on keelatud tuua looduses vabalt elavaid linde;
 - b. peetavatele lindudele tuleb neile ette nähtud sööta ja jooki anda kohas, kuhu metslinnud ligi ei pääse.
3. Üldkorraldus jõustub 15.05.2026.
4. Üldkorraldusest teavitatakse avalikkust massiteabevahendi kaudu.

(allkirjastatud digitaalselt)

Raimo Heinam
Peadirektor

² KPLG leviku andmed Eestis on kättesaadav PTA veebilehel <https://pta.agri.ee/lindude-gripp/lindude-gripp/lindude-gripi-levik>.

³ Bird Flu Radar. Kättesaadav veebilehelt: https://app.bto.org/mmt/avian_influenza_map/avian_influenza_map.jsp.

Vaidlustamisviide: Isikul on õigus haldusakti vaidlustada esitades selleks kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus (HKMS) sätestatud korras.

Vastavalt HKMS § 46 sätestatud kaebetähtaegadele:

- tühistamis- ja kohustamiskaebuse võib esitada 30 päeva jooksul arvates haldusakti teatavaks tegemisest;
- keelamiskaebuse võib esitada tähtajatult;
- hüvitamiskaebuse võib esitada kolme aasta jooksul arvates päevast, kui kaebaja sai teada või pidi teada saama kahjust;
- kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks võib esitada kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

Haldusakti vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.